

Geachte Commissie MCG,

Graag maakt de SOMz gebruik van de mogelijkheid om commentaar te geven op het voorstel van de Commissie voor toepasbaarheid van de Code voor one tier boards.

Uitgangspunt

In principe is ons commentaar gelijk aan het commentaar dat de SOMz heeft gegeven op het voorstel voor herziening van de Code van 11 februari 2016. We sluiten daartoe aan bij hetgeen in het door u aangehaalde Kamerstuk 2010/11, 31 763, C is gesteld, namelijk dat met het oog op het toezicht het gevaar op een tunnelvisie bij een monistisch bestuursmodel niet groter is dan bij een dualistisch model. Echter daarmee is niet gezegd dat een dergelijk gevaar ook feitelijk kleiner is dan bij het gescheiden bestuursmodel. Aangezien eenheid van bestuur in het monistische model geprefereerd zal worden, is meegaan in een tunnelvisie niet ondenkbaar.

We hebben kennis genomen van het recente rapport van het commissarissen benchmarkonderzoek 2015/2016 van Klaassen en Rijken, mei 2016¹ en stippen daaruit enkele hier relevante bevindingen aan. Zo blijkt dat het toezicht als aandachtsgebied voor de commissarissen in belang is toegenomen en inmiddels in de normstelling het hoogst scoort. Binnen het relatiebeheer met diverse stakeholders van de onderneming scoort de relatie met de medewerkers/OR het hoogst vlak boven de relatie met de aandeelhouders. In de praktijk blijkt de relatie met de medewerkers/OR op zeer uiteenlopende manier vorm te worden gegeven. Van afwezigheid van contact tot maandelijks contact. Verder blijken controlemogelijkheden buiten de raad van bestuur om aan belang te winnen, maar de vertrouwensrelatie tussen commissariaat en raad van bestuur blijft hoog in het vaandel staan. Het blijft een twistappel, aldus de auteurs, in hoeverre informatievoorziening van de commissarissen buiten de raad van bestuur om kan gaan.

Transponerend naar de situatie van een monistisch bestuursmodel, menen we te kunnen stellen dat het van groot belang is dat in de code in ieder geval twee zaken expliciet worden geformuleerd. De eerste is, dat binnen de gezamenlijk bestuursverantwoordelijkheid de niet-uitvoerende leden van de board een eigen taak hebben in het toezicht onafhankelijk van de uitvoerende bestuursleden. Het tweede punt is, dat zij bij hun taakuitoefening niet alleen varen op informatie verstrekt door de uitvoerende bestuurder(s). Het is nodig dat de niet-uitvoerende bestuurders zelf eigen informatiebronnen kunnen raadplegen buiten aanwezigheid van de uitvoerende bestuurder(s). We benadrukken in dit verband weer de rol die een ondernemingsraad als eigenstandig orgaan van de onderneming hierbij kan vervullen. Dit laat onverlet dat ook anderen, zoals leden van het management, veiligheidsfunctionarissen, cliëntenvertegenwoordigers, vakorganisaties en de externe toezichthouders en accountants hierin een rol (kunnen) hebben.

Praktisch in relatie tot de tekst van de code

De SOMz kan instemmen met hetgeen de Commissie verwoordt in de hoofdstukken 2 Principe en best practices bepalingen en 3. Guidance. We doelen met name op de waarborging van onafhankelijk toezicht en dat bij een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het bestuur de niet-uitvoerende bestuursleden toezicht houden op het dagelijkse bestuur. Dit met behoud van hun (mede) verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen van beleid en de strategiebepaling van de onderneming.

---

¹ Klaassen, Aalt en Herbert Rijken, 2016, Commissarissen benchmarkonderzoek 2015/2016 delen I, II en III, Grant Thornton, <http://www.grantthornton.nl/insights/themas/corporate-governance/commissarissenonderzoek/>

Wel stellen we voor dat op een aantal punten een formulering wordt toegevoegd, welke de onafhankelijke toezicht houdende taak en de daartoe benodigde onafhankelijke informatievoorziening van het niet-uitvoerende deel van het bestuur nog accentueert. We stellen dit voor op de volgende punten.

Bij **1. INLEIDING** onder **invulling nadere toelichting** op pagina 4:

Na de zin "De Commissie heeft de indruk .....om een volledig op de one tier board toe geschreven Code te rechtvaardigen." , toevoegen: *"Dat neemt niet weg dat de Commissie aanbeveelt dat , ongeacht de precieze taakverdeling, er statutair in de taakverdeling wordt vastgelegd dat de niet-uitvoerende leden van de board een eigen onafhankelijke toezicht houdende taak hebben en dat voor de uitoefening ervan onafhankelijke informatievoorziening plaatsvindt door het niet-uitvoerende deel van de board. Dit ten behoeve van hun toezichthoudende taak op de uitoefening van het bestuur."*

Bij **2.BEST PRACTICES:**

Best practice bepaling 2.8.5 dient daartoe te worden aangevuld met:

"De niet-uitvoerende bestuurders dragen daarbij zorg voor een eigen onafhankelijke informatievoorziening".

Bij **GUIDANCE punt 1Collectieve verantwoordelijkheid en taakverdeling:**

1.3 Collectieve verantwoordelijkheid,

Conform het verwoorde onder ad 1 INLEIDING invulling nadere toelichting pagina 4, toevoegen de zin: *"In de statuten dient in ieder te worden opgenomen dat het toezicht op de uitoefening van het bestuur uitsluitend toevalt aan de niet-uitvoerende leden van de board / het bestuur en dat deze daartoe onafhankelijk van de uitvoerende leden van de board / het bestuur de benodigde informatie kunnen inwinnen."*

Verder dient naar ons idee het belang van onafhankelijke informatievoorziening (nogmaals) genoemd te worden bij:

GUIDANCE punt 2. Goedkeuring door de meerderheid niet-uitvoerende bestuurders. Met name betreffende 1.1.2 goedkeuring van de strategie: *" dit eerst, nadat relevante andere informanten zijn gehoord, zoals managementteam (executive committee), ondernemingsraad of externe accountant."*

GUIDANCE punt 3. In 3.2 wordt gewezen op nadenken over de rapportagelijnen van commissies aan het bestuur en op best practices bepalingen 2.3.5 en 1.5.3 van de concept Corporate Governance Code. Aan 2.3.5 wordt toegevoegd: *"Tevens wordt vermeld welke informanten zijn geraadpleegd onafhankelijk van de uitvoerend bestuurder(s)."*

GUIDANCE punt 5. Effectief bestuur en toezicht, met name ten aanzien van:

- 5.1 van de concept Code Profielschets. Hieraan wordt toegevoegd, na laatste alinea: *"Hierbij wordt erop toegezien dat de aan de ondernemingsraad toegekende rechten ten aanzien van de profielschets voor de raad van commissarissen overeenkomstig worden toegepast voor de niet-uitvoerende bestuursleden."*
- 5.3 Evaluatie van het functioneren van het bestuur. Aan de concepttekst wordt toegevoegd in aanvulling op de bepalingen van 2.2.8 van de Code: *"en op welke wijze de OR is gehoord aangaande het functioneren van de uitvoerende bestuurders."*

- 5.5 Cultuur. Dit is bij uitstek het gebied waarop 360° feedback van onderscheiden stakeholders zou moeten worden ingewonnen. Wij stellen daarom voor toe te voegen: “*Dit niettegenstaande*

het aan de niet-uitvoerende bestuurders is om onafhankelijk informatie in te winnen bij relevante stakeholders, waaronder de ondernemingsraad, over de implementatie van de cultuur. “

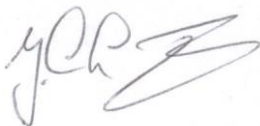
- 5.6 Overnamesituaties. Hier legt de Commissie reeds de vinger op het belang van goede informatievoorziening. Van groot belang is hier ook weer het inwinnen van onafhankelijke (objectieve) informatie naast die van de uitvoerend bestuurders aan de formulering toe te voegen.

GUIDANCE punt 6 Beloningen

We doen op dit punt geen tekstsuggestie. Slechts wijzen we op het recente wetsvoorstel van minister Asscher, ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid, inzake Wijziging van de Wet op de ondernemingsraden in verband met de bevoegdheden van de ondernemingsraad inzake de beloningen van bestuurders, Kamerstuk 34 494. Wat betekent dit voor de niet-uitvoerende bestuurders?

Was getekend:

Apeldoorn, 24 augustus 2016

Prof. dr. J.C. Looise,
voorzitter raad van advies SOMz

Culemborg, 25 augustus 2016

Drs. J.Z. Heijink
voorzitter SOMz